

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01103 Vilnius, tel. +370 631 13112,

faks. +370 5 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ALTERNATYVIŲJŲ DEGALŲ ĮSTATYMO NR. XIV-196 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS RINKLIAVŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1725 PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO PAKEITIMO ĮSTATYMO PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) parengė ir teikia Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 3, 9, 12, 23, 33, 35 straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14¹, 27¹, 33¹, 33², 33³, 33⁴, 33⁵, 33⁶ straipsniais, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 9, 11 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 33, 589 ir 610 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 419¹ straipsniu įstatymo projektus (toliau – Įstatymų projektai). Įstatymų projektai parengti siekiant užtikrinti aiškesnį teisinį reguliavimą, panaikinti interpretavimo galimybes ir nustatyti vienareikšmiškas savivaldybių tarybų, atsakingų už mažos taršos zonų nustatymą savivaldybių teritorijose esančiuose miestuose, teises bei pareigas įgyvendinant Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo (toliau – Alternatyviųjų degalų įstatymas) nuostatas. Taip pat Alternatyvių degalų įstatymo pakeitimu siekiama užtikrinti 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/2405 dėl vienodų sąlygų darniajam oro transportui užtikrinimo (iniciatyva „ReFuelEU aviation“) (toliau – Reglamentas (ES) 2023/2405) nuostatų įgyvendinimą.

Lietuvoje būtina užtikrinti aiškų teisinį reguliavimą ir vienareikšmiškai suprantamas savivaldybių tarybų teises ir pareigas įgyvendinant Alternatyviųjų degalų įstatymo nuostatas dėl mažos taršos zonų nustatymo miestuose. Todėl siūloma keisti šio įstatymo 12 straipsnį ir aiškiai įtvirtinti, kad visos savivaldybės turi teisę, bet ne pareigą nustatyti mažos taršos zonas savo teritorijoje esančiuose miestuose ir reglamentuoti naudojimosi jomis tvarką. Siekdami išvengti perteklinio reguliavimo tame pačiame įstatyme taip pat siūlome pripažinti netekusia galios 23 straipsnio 17 dalį ir joje pateikiamas nuostatas integruoti į keičiamą 12 straipsnį; taip pat pripažinti netekusia galios 35 straipsnio 7 dalį, kurioje įtvirtintas įpareigojimo nustatyti mažos taršos zonas miestuose, turinčiuose kurorto arba kurortinės teritorijos statusą ar daugiau negu 50 tūkst. gyventojų, terminas.

Taip pat siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo 11 straipsnį – papildyti 13 punktu, kuriuo savivaldybės tarybai būtų suteikiama teisė nustatyti vietines rinkliavas už taršių transporto priemonių įvažiavimą į mažos taršos zonas, jei toks modelis būtų pasirinktas. Kartu numatoma atitinkamai papildyti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą (toliau – Administracinių nusižengimų kodeksas) 419¹ straipsniu – įtvirtinti atsakomybę vairuotojams, nesilaikantiems savivaldybių tarybų nustatytos mažos taršos zonų tvarkos. Pažeidimai apimtų ne tik rinkliavos nesumokėjimą (jeigu ji taikoma), bet ir kitus reikalavimų nesilaikymo atvejus, pavyzdžiui, draudimo taršioms transporto priemonėms patekti į zoną nepaisymą.

Kad šios priemonės būtų veiksmingos, siūloma Administracinių nusižengimų kodekso 419¹ straipsnyje taikyti didesnes baudas negu kad numatytos Administracinių nusižengimų kodekso 419 straipsnyje. Baudos turi būti tokio dydžio, kad vairuotojams labiau apsimokėtų laikytis nustatytos tvarkos arba sumokėti rinkliavą. Atgrasančios baudos būtinos ne tik siekiant nubausti pažeidėjus, bet ir tam, kad kiti asmenys būtų atgrasomi nuo panašių veiksmų ateityje. Administracinės nuobaudos paskirtis – užkirsti kelią nusižengimams ir užtikrinti, kad asmenys jų nekartotų, todėl siūloma nustatyti, kad už mažos taršos zonų reikalavimų pažeidimą būtų skiriama nuo 40 iki 80 eurų bauda, o už pakartotinį pažeidimą – nuo 80 iki 200 eurų. Taip būtų pasiekta Administracinių nusižengimų kodekso 22 straipsnyje įtvirtinta nuobaudos paskirtis.

Priėmus Įstatymų projektus, bus užtikrintas aiškesnis mažos taršos zonų teisinis reguliavimas ir nustatyta administracinė atsakomybė nesilaikantiems savivaldybių tarybų nustatytą naudojimosi mažos taršos zonomis tvarką.

Įgyvendinant Reglamento (ES) 2023/2405, kuris nustato tvarių aviacinių degalų (toliau – TAD) naudojimo ir tiekimo taisykles, nuostatas tikslinga jų įgyvendinimą užtikrinti Alternatyviųjų degalų įstatyme atsižvelgiant į jo paskirtį ir tikslą. Įgyvendinant Reglamento (ES) 2023/2405 11 straipsnio 1 dalies nuostatas, Lietuvos transporto saugos administracija (toliau – LTSA), atsižvelgiant į LTSA kompetencijas aviacijos srityje, paskiriama atsakingą kompetentingą instituciją, kuri užtikrintų šio reglamento prievolių vykdymą, kontrolę ir baudų skyrimą. Reglamento (ES) 2023/2405 12 straipsnis numato prievolę valstybėms narėms nustatyti sankcijų, taikomų už šio reglamento pažeidimus, taisykles ir sukurti būtiną teisinę ir administracinę sistemą, užtikrinančią pareigų vykdymą ir baudų surinkimą. Pažymėtina, kad Reglamento (ES) 2023/2405 nuostatos yra taikomos juridiniams asmenims (degalų tiekėjams, orlaivių naudotojams, oro uostams) ir dėl šios priežasties baudos negali būti skiriamos Administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka, todėl baudų skyrimo tvarką ir dydžius siūloma nustatyti Alternatyviųjų degalų įstatyme. Reglamente (ES) 2023/2405 yra numatyta minimali už nusižengimus skiriamų baudų riba, tačiau valstybės narės gali nustatyti aukštesnes ribas ir taikomų baudų dydį. Alternatyviųjų degalų įstatyme siūloma nustatyti baudų dydžių intervalus nuo minimalios Reglamente (ES) 2023/2405 nustatytos ribos iki dvigubai didesnės atsižvelgiant į sunkinančias arba lengvinančias aplinkybes. Baudų dydžių viršutinės ribos nustatytos atsižvelgiant į sankcijų veiksmingumą, proporcingumą ir atgrasymą. Alternatyviųjų degalų įstatyme taip pat siūloma numatyti pagrindinius baudų skyrimo principus: atleidimo nuo numatytos atsakomybės už Reglamento (ES) 2023/2405 pažeidimus pagrindą, atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, baudų skyrimo terminą, pažeidimų nagrinėjimo tvarką, sprendimų apskundimo ir sprendimų vykdymo terminus. Reglamento (ES) 2023/2405 pažeidimų nagrinėjimo vidaus taisyklės siūloma numatyti LTSA direktoriaus įsakymu.

Įstatymų projektai nėra notifikuotini Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Įstatymų projektai ir jų lydimieji dokumentai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS) suinteresuotų institucijų bei visuomenės pastaboms ir (ar) pasiūlymams. Atskirų konsultacijų su visuomene nebuvo. Visi suinteresuoti asmenys turėjo teisę pateikti pastabas ir (ar) pasiūlymus dėl Įstatymų projektų per 10 darbo dienų nuo Įstatymų projektų paskelbimo TAIS.

Viešosios konsultacijos metu Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos transporto saugos administracija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, AB Lietuvos oro uostai, Vyriausybės atstovų įstaiga, Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija pastabas ir pasiūlymus pateikė raštu. Lietuvos savivaldybių asociacija ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija raštu informavo, kad pastabų ir (ar) pasiūlymų dėl Įstatymų projektų pagal kompetenciją neturi, o Vilniaus miesto savivaldybės administracija, Kauno miesto savivaldybės administracija, Klaipėdos miesto savivaldybės administracija, Šiaulių miesto savivaldybės administracija, Panevėžio miesto savivaldybės administracija, Alytaus miesto savivaldybės administracija, Birštono savivaldybės

administracija, Druskininkų savivaldybės administracija, Neringos savivaldybės administracija, Palangos miesto savivaldybės administracija, Zarasų rajono savivaldybės administracija, Anykščių rajono savivaldybės administracija, Trakų rajono savivaldybės administracija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Biodegalų asociacija ir VŠĮ Transporto kompetencijų agentūra per nustatytą terminą išvadų nepateikė, todėl laikytina, kad Įstatymų projektams pritaria. Su visomis pastabas teikusiomis institucijomis Įstatymų projektai suderinti darbo tvarka. Įstatymų projektai 2025 gegužės 14 d. pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai ir 2025 m. birželio 3 d. svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime, kuriame Įstatymų projektams pastabų nepateikta. Gautos Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos pastabos, į kurias yra atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies. Dėl pastarųjų teikiama derinimo pažyma.

Įstatymų projektus parengė Susisiekimo ministerijos Ateities susisiekimo politikos grupės (grupės vadovas Darius Stravinskas, tel. +370 694 41 323, el. p. darius.stravinskas@sumin.lt) vyriausioji patarėja Gintarė Janušaitienė, tel. +370 638 54 512, el. p. gintare.janusaitiene@sumin.lt ir patarėjas Andrius Ružinskas, tel. +370 690 16884, el. p. andrius.ruzinskas@sumin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 9 lapai.
2. Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 3, 9, 12, 23, 33, 35 straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14¹, 27¹, 33¹, 33², 33³, 33⁴, 33⁵, 33⁶ straipsniais įstatymo projektas, 6 lapai.
3. Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 3, 9, 12, 23, 33, 35 straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14¹, 27¹, 33¹, 33², 33³, 33⁴, 33⁵, 33⁶ straipsniais įstatymo projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.
4. Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 9, 11 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
5. Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 9, 11 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
6. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 33, 589 ir 610 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 419¹ straipsniu įstatymo projektas, 3 lapai.
7. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 33, 589 ir 610 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 419¹ straipsniu įstatymo projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 3, 6, 12, 23, 33, 35 straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14¹, 27¹, 33¹, 33², 33³, 33⁴, 33⁵, 33⁶ straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 9, 11 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 33, 589 ir 610 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 419¹ straipsniu įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
9. Reglamento (ES) 2023/2405 ir nacionalinių teisės aktų atitikties lentelė, 6 lapai.
10. Institucijų išvadų ir pasiūlymų kopijos, 17 lapų.
11. Derinimo pažyma, 2 lapai.
12. Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 3, 9, 12, 23, 33, 35 straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14¹, 27¹, 33¹, 33², 33³, 33⁴, 33⁵, 33⁶ straipsniais įstatymo projekto administracinės naštos vertinimo pažyma, 3 lapai.